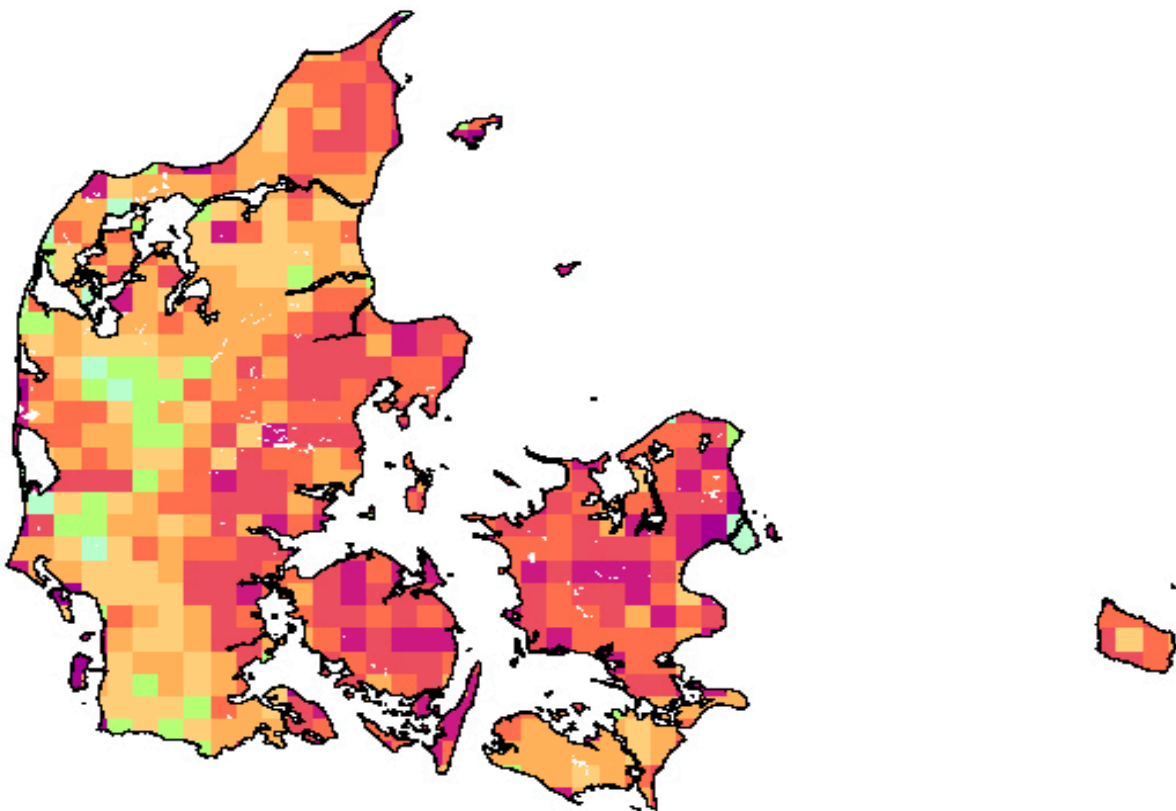




# Intern rapport

## Braklagte og udyrkede arealer 2007 og 2008

Inge T. Kristensen og Birger Faurholt Pedersen



A A R H U S U N I V E R S I T E T

**Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet**

# Braklagte og udyrkede arealer 2007 og 2008

Inge T. Kristensen og Birger Faurholt Pedersen

Aarhus Universitet  
Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet  
Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø  
Blichers Allé 20  
Postboks 50  
8830 Tjele

Interne rapporter indeholder hovedsagelig forskningsresultater og forsøgsopgørelser som primært henvender sig til DJF medarbejdere og samarbejdspartnere. Rapporterne kan ligeledes fungere som bilag til temamøder. Rapporterne kan også beskrive interne forhold og retningslinier for DJF.

Rapporterne koster i løssalg:

Op til 50 sider: pr. stk. DKK 55,-  
Over 50 sider: pr. stk. DKK 85,-  
Over 75 sider: pr. stk. DKK 110,-

Henvendelse til:  
Aarhus Universitet  
Det Jordbrugsvidenskabelige  
Fakultet  
Postboks 50, 8830 Tjele  
Tlf.: 8999 1028  
[www.agrsci.au.dk](http://www.agrsci.au.dk)

Tryk: [www.digisource.dk](http://www.digisource.dk)



## Forord

I 2007 ophævede EU forpligtelsen til at udlægge brakarealer. I første omgang var bortfald af udtagingsforpligtelsen midlertidigt – dvs. gældende for høstår 2008 – men i forbindelse med forhandlinger i efteråret 2008 om det såkaldte "sundhedstjek" af EU's landbrugspolitik har Kommissionen fremsat et formelt forslag med flere elementer, herunder permanent bortfald af den obligatoriske udtagingsforpligtelse fra og med høstår 2009.

Fødevareministeriet har i forbindelse med ændringerne i braklægning bedt Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) ved Aarhus Universitet foretage en kortlægning i 2008 af de braklagte marker i 2007 og 2008 samt foretage en ændringsanalyse mellem de to år for at kunne vurdere effekten af braklægningens nulstilling i 2008. Kortlægningen er led i "Aftale mellem Aarhus Universitet og Fødevareministeriet om udførelse af forskningsbaseret myndighedsbetjening på DJF".

Denne rapport er et sammendrag af DJF's kortlægning. I skrivende stund arbejdes der på, at kortmaterialet på blokniveau skal gøres tilgængeligt for alle via Danmarks Miljøportal (<http://www.miljoportal.dk/>), idet Fødevareministeriet forventer en stor interesse blandt landmænd, kommuner og grønne organisationer for de udarbejdede kort over braklagte marker.

Der er alene tale om en kortlægning, og der gives ikke i denne rapport en vurdering af de konsekvenser, ændringerne i braklagt areal måtte have på natur og miljø. Kortlægningen kan dog bidrage med basismateriale til sådanne vurderinger.

Som led i overvågningen af braklægningen er det aftalt med Fødevareministeriet, at DJF i de kommende år vil foretage en tilsvarende kortlægning af de braklagte marker samt udarbejde en ændringsanalyse i forhold til de tidligere opgørelser.



## **Indholdsfortegnelse**

<b>1. Baggrund</b> .....	<b>7</b>
<b>2. Metode</b> .....	<b>8</b>
2.1. Datagrundlag .....	8
2.2. Registerbaseret analyse .....	8
2.3. Geografiske analyser .....	8
<b>3. Resultater</b> .....	<b>9</b>
3.1. Registerbaseret analyse .....	10
3.2. Geografiske analyser .....	10
3.2.1. Jordbund .....	11
3.2.2. Lavbundsjarde .....	12
3.2.3. Natura 2000 områder.....	13
<b>Bilag 1. Kort - 10 km kvadratnet</b> .....	<b>14</b>
<b>Bilag 2. Tabeller</b> .....	<b>19</b>

## Figurer og tabeller

Figur 1. Eksempel på markblokkort med angivelse af andelen af udyrket og braklagt areal i 2007 og 2008.....	9
Figur 2. Det dyrkede areal opdelt på afgrødetyper i 2007 og 2008. ....	10
Figur 3. Braklagt udtaget areal i 2008 i procent af samme i 2007. Opgjort på 10 km kvadratnet.....	11
Figur 4. Det dyrkede areal opdelt på jordtyper og afgrødetype. Høstår 2007 og 2008.....	12
Figur 5. Det dyrkede areal i lavbundsområder opdelt på afgrødetype. Høstår 2007 og 2008.	13
Figur 6. Det dyrkede areal i Natura 2000 områder opdelt på afgrødetyper. Høstår 2007 og 2008.....	13
Figur 7. Braklagt udtaget areal i procent af det dyrkede areal i 2007.....	14
Figur 8. Braklagt udtaget areal i procent af det dyrkede areal i 2008.....	14
Figur 9. Braklagt udtaget areal i 2008 i procent af samme i 2007. ....	15
Figur 10. Ændring i kornarealet fra 2007 til 2008. (Ha pr. 10 km <sup>2</sup> ) .....	15
Figur 11. Ændring i arealet med silomajs fra 2007 til 2008. (Ha pr. 10 km <sup>2</sup> ) .....	16
Figur 12. Ændring i arealet med græs i omdrift fra 2007 til 2008. (Ha pr. 10 km <sup>2</sup> ) .....	16
Figur 13. Ændring i arealet med permanent græs fra 2007 til 2008. (Ha pr. 10 km <sup>2</sup> ) .....	17
Figur 14. Ændring i arealet med græs og plantedække på udtagne marker fra 2007 til 2008. (Ha pr. 10 km <sup>2</sup> ).....	17
Figur 15. Dyretæthed kvæg 2006. (DE/ha dyrket areal) .....	18
Figur 16. Dyretæthed svin 2006. (DE/ha dyrket areal) .....	18
Tabel 2. Identifikation af marker i 2007 og 2008 .....	19
Tabel 3. Braklagte og udyrkede arealer 2007 - anvendelse i 2008 (marker der kan genfindes i begge år).....	19
Tabel 4. Jordtyper.....	19
Tabel 6. Anvendelse 2007 (1000 ha) .....	21
Tabel 7. Anvendelse 2008 (1000 ha) .....	21
Tabel 8. Ændring 2008 minus 2007 (100 ha).....	21
Tabel 9. Ændring fra 2007 til 2008 (Pct. af 2007) .....	21
Tabel 10. Anvendelse 2007 (% af arealet) .....	22
Tabel 11. Anvendelse 2008 (% af arealet) .....	22
Tabel 12. Silomajs 2007-2008 (1.000 ha) .....	22
Tabel 13. Roer til fabrik 2007-2008 (1.000 ha) .....	22

## 1. Baggrund

Jordudtagningsordningen blev indført for at begrænse produktionen af korn i EU og blev anvendt på frivillig basis fra 1988/89. Ved reformen i 1992 blev den obligatorisk, dvs. at producenterne under den generelle ordning skulle udtage en bestemt procentdel af deres anmeldte arealer for at blive berettiget til direkte betalinger. Den obligatoriske jordudtagningsprocent blev oprindeligt fastsat hvert år, men i 1999/2000 blev den fastsat til 10 % for forenklingens skyld. Ved overgangen til enkeltbetalingsordningen blev procentsatsen fastfrosset, således at landmændene fik tilkendt udtagningsrettigheder svarende til udtagningen i 2005, dvs. 8%.

Med baggrund i faldende kornlagre og stigende kornpriser vedtog EU's Ministerråd – jf. presmeddelelse af 26. september 2007 – Kommissionens forslag om, at jordudtagningsprocenten skulle fastsættes til nul i forbindelse med såningen i efteråret 2007 og foråret 2008. Det blev samtidig varslet, at "sundhedstjekket" af den fælles landbrugspolitik i 2008 skal se nærmere på, om jordudtagning stadig er et hensigtsmæssigt redskab, eller om det skal ophæves permanent.

Fødevarerministeriet har i forbindelse med ændringerne i udtagningsforpligtelsen bedt Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) ved Aarhus Universitet foretage en kortlægning i 2008 af de braklagte marker i 2007 og 2008 samt foretage en ændringsanalyse mellem de to år for at kunne vurdere effekten af braklægningens nulstilling i 2008.

Denne kortlægning af braklagte arealer og øvrige udyrkede arealer skal bidrage med basismateriale til vurderinger af de effekter, braklægningens ophør måtte have på natur og miljø og give myndighederne et fagligt styrket grundlag for at sætte ind over for eventuelle negative konsekvenser af braklægningspligtens ophør.

Hensigten med rapporten er at belyse hvilke ændringer, der er sket i arealanvendelsen som følge af bl.a. den midlertidige ophævelse af udtagningsforpligtelsen i 2008. Der er fokuseret på de arealer, der var braklagt i 2007.

Kortlægningen viser hvilke arealer, der blev inddraget i omdriften i 2008, samt disses beliggenhed og anvendelse i hhv. 2007 og 2008. I rapporten fokuseres specielt på omfang og ændringer i braklagte arealer i Natura 2000 områderne, samt på om ændringerne er knyttet til bestemte jordtyper.



## 2. Metode

Analysen består af 2 dele:

- a. Registerbaseret analyse af de marker, der kan identificeres i begge høstår.
- b. Geografisk analyse og opgørelse af braklagte og udyrkede arealer i de nævnte områdetyper (arealer i Natura 2000 områder samt arealer på forskellige jordtyper) i 2007 og 2008, samt beregning af forskellen mellem de to år.

### 2.1. Datagrundlag

Analyserne er baseret på følgende data:

Fødevareministeriet:

- Udtræk af oplysninger fra ansøgning om enkeltbetaling i 2007 og 2008 pr. 2. juni 2008. Dvs. at udtrækket for 2008 er sket, før ansøgningerne om enkeltbetaling har gennemgået kontrollen
- Digitalt markblokkort for 2008 pr. 6. maj 2008

Aarhus Universitet ([www.djfgeodata.dk](http://www.djfgeodata.dk))

- Digitalt kort over jordtyper
- Digitalt kort over lavbundsområder
- Dyrehold 2003

Miljøministeriet

- Digitalt kort over Natura 2000 områder. (Habitat, fuglebeskyttelse m.v.)

Kort og Matrikelstyrelsen

- Kvadratnet

### 2.2. Registerbaseret analyse

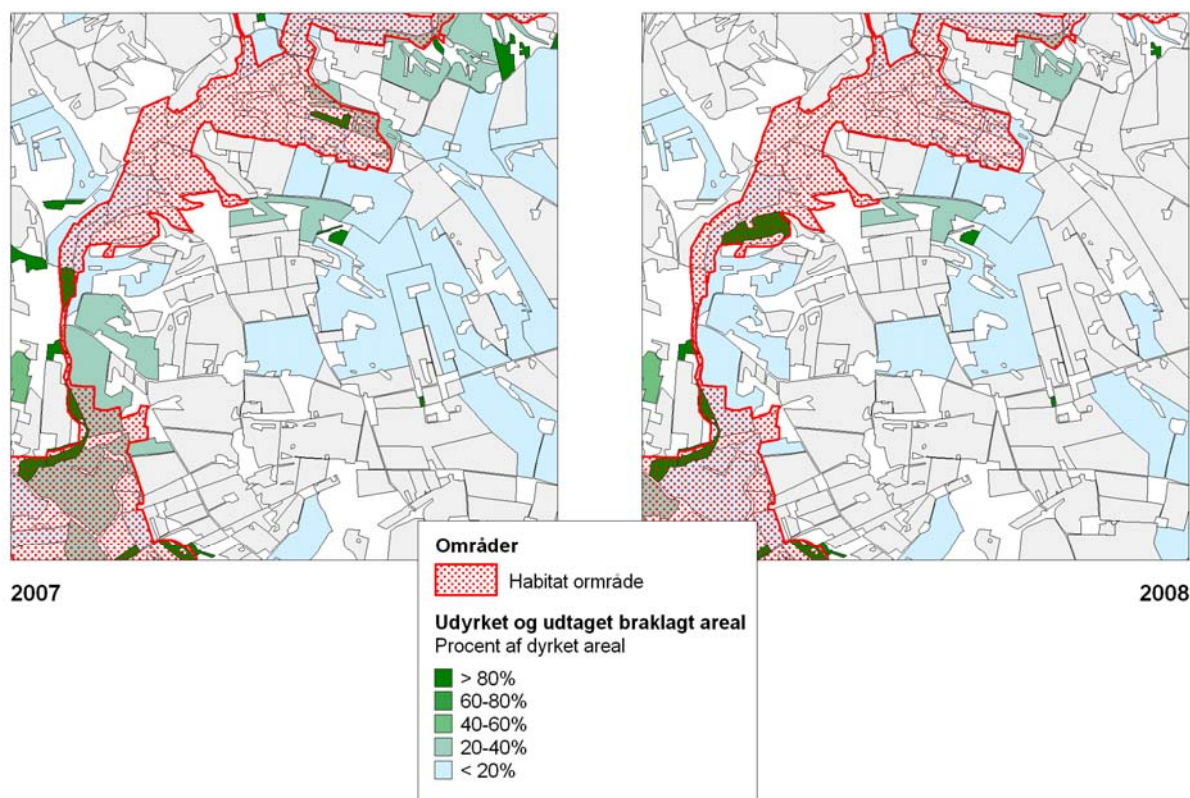
Analyserne er baseret på opdaterede udtræk af anmeldte arealer i 2007 og 2008.

Markerne betragtes som identiske, når sagsnummer, marknummer og markblokknummer er det samme i begge år.

### 2.3. Geografiske analyser

De geografisk relaterede analyser er baseret på en GIS analyse, hvor markblokkortet er tilføjet oplysning om jordbund, Natura 2000, lavbund og 10km kvadratnet.

Herefter er disse oplysninger tilknyttet den enkelte mark. Den enkelte mark kan ikke stedfæstes nærmere end til en markblok. Visse arealtyper har en mindre udstrækning end en markblok eller deler denne, hvorfor der er en vis usikkerhed i beregningen. I analysen er markens areal opdelt relativt i forhold til hvor stor en del af markblokken, der er inden for den pågældende arealtype.



Figur 1. Eksempel på markblokkort med angivelse af andelen af udyrket og braklagt areal i 2007 og 2008.

### 3. Resultater

Det braklagte areal blev halveret fra 2007 til 2008, mens især arealet med korn og græs i om-drift steg (Tabel 1).

Tabel 1. Landbrugsarealets anvendelse høstår 2007 og 2008

	Høstår 2007		Høstår 2008		Ændring 100 ha	2008 i procent af 2007
	100 ha	Procent af arealet	100 ha	Procent af arealet		
Brak	1.651	6%	823	3%	-828	50%
Udyrket	129	0%	118	0%	-11	92%
Græs i omdrift	2.784	10%	2.951	11%	167	106%
Græs permanent	2192	8%	2.144	8%	-48	98%
Korn	14.481	53%	15.005	55%	524	104%
NonFood og raps	1.831	7%	1.768	6%	-62	97%
Andet	4.470	16%	4.539	17%	69	102%
I alt	27.557	100%	27.369	100%	-188	99%

### 3.1. Registerbaseret analyse

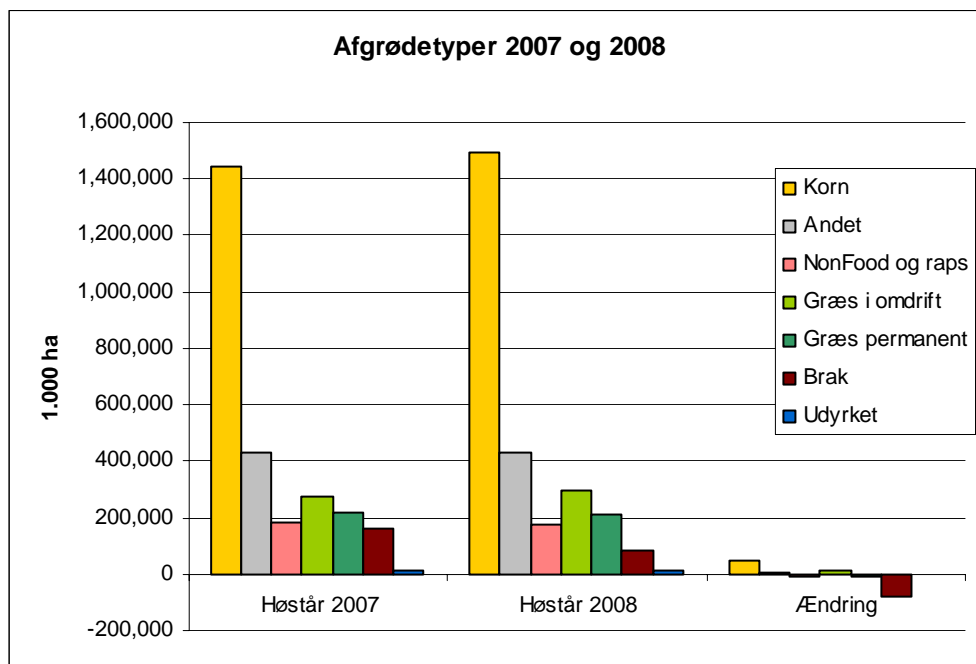
Tabel 2 i Bilag 2 viser at 80% af samtlige marker – braklagte såvel som ikke-braklagte – kan identificeres i begge år. Kun 72% af de braklagte eller udyrkede marker kan identificeres i begge år, heraf var 76.100 ha, svarende til 59%, fortsat braklagt i 2008 (Bilag 2 Tabel 3). 11% er angivet som græs i omdrift og 18% som korn.

På landsplan er det en mindre del - 50% af 2007 niveauet, der fortsat er braklagt mod 59% af de identificerede marker. Der således en overvægt af arealer, der fortsat er braklagt, i de marker som kan genfindes.

Tilsvarende findes arealer i 2008 som ikke kunne identificeres i 2007, heraf var 17.900 ha braklagt eller udyrket (Bilag 2 Tabel 2).

### 3.2. Geografiske analyser

Opgørelse af ændringen i arealanvendelsen opdelt på områdetyper kan ses i Bilag 2. Opgørelsen omhandler kun marker, der kan stedfæstes til en markblok, hvorfor det samlede areal i opgørelsen er lidt mindre end anmeldt, specielt i 2008.

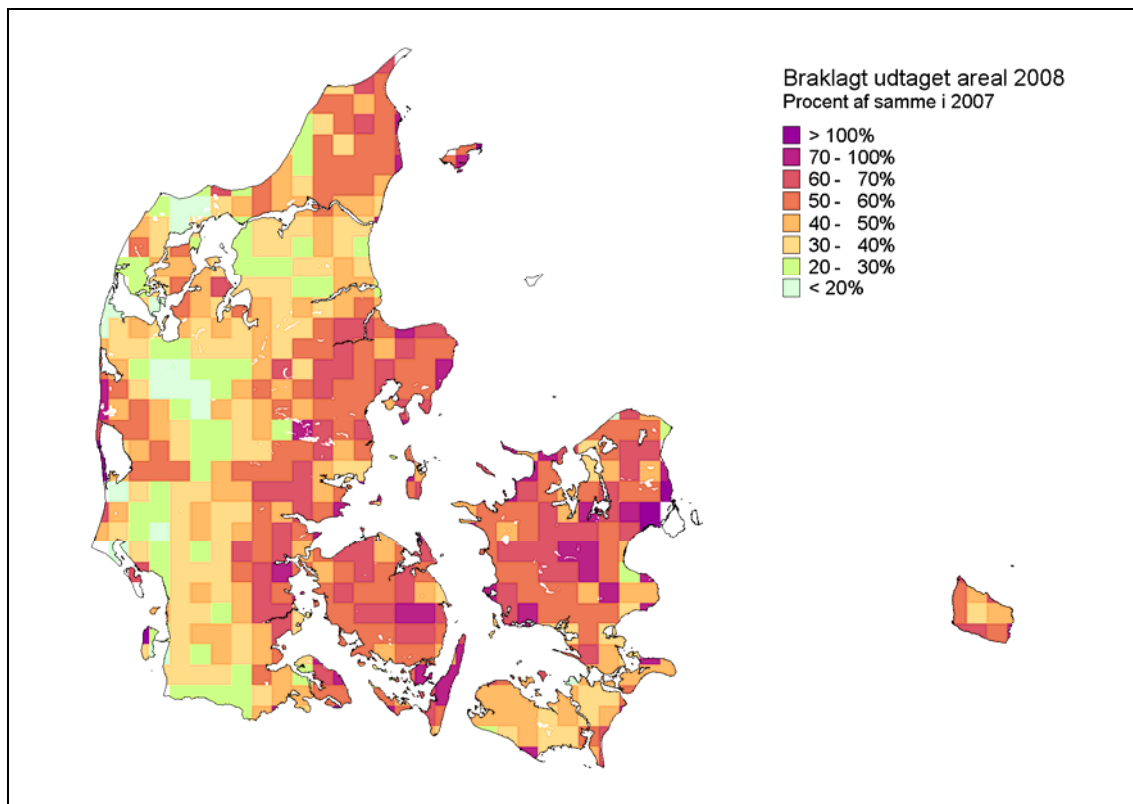


**Figur 2. Det dyrkede areal opdelt på afgørødetyper i 2007 og 2008.**

I opgørelsen af det braklagte og udyrkede areal indgår de afgørøder, som fremgår af Bilag 2 Tabel 5. I Figur 2 er vist afgørødefordelingen i 2007 og 2008. Samlet set bliver det braklagte og udyrkede areal reduceret med 83.000 ha (Bilag 2, Tabel 5). Dertil kommer en reduktion i det permanente græsareal på 5.600 ha. (Bilag 2, Tabel 8).

I Figur 3 er vist den geografiske variation i ændringen i omfanget af braklagt udtaget areal. Den største reduktion i brakarealet er sket i de kvægintensive områder i Jylland (Figur 15). Det drejer sig her om områder, der i nogle tilfælde havde en høj brakandel i 2007 (Figur 7). I

områder med høj tæthed af svin (Figur 16) var brakandelen lav i 2007, hvorfor reduktionen her har været relativt mindre. Derudover er arealet reduceret meget på Lolland Falster. Der er en relativt mindre reduktion på Sjælland, Fyn og i Østjylland.



Figur 3. Braklagt udtaget areal i 2008 i procent af samme i 2007. Opgjort på 10 km kvadratnet.

På øerne er det især kornarealet (Bilag 1, Figur 10), der er øget, mens arealet med silomajs (Bilag 1, Figur 11) og græs i omdrift (Bilag 1, Figur 12) er øget i de kvægingintensive områder. Arealet med permanent græs er generelt faldet, bortset fra omkring Ringkøbing Fjord, hvor arealet er øget. (Bilag 1, Figur 13).

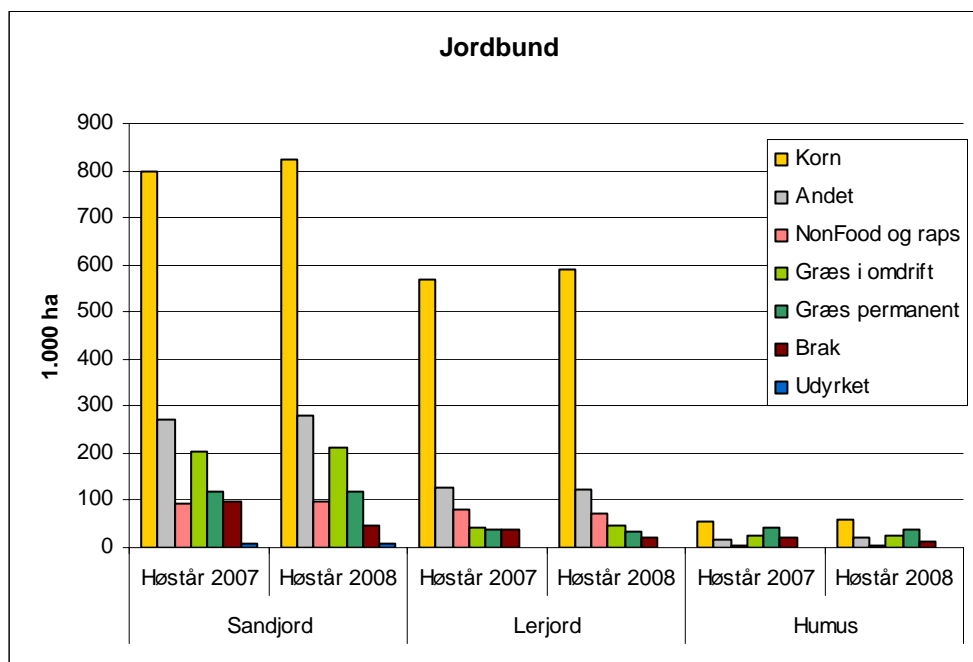
### 3.2.1. Jordbund

Det relativt største fald i braklagt og udyrket areal er sket på sandjordene (for definition af jordtyper se Bilag 2, Tabel 4), hvor arealet er reduceret med henholdsvis 54% og 12% (Figur 4 samt Bilag 2, Tabel 9). I alt er arealet på disse jorde reduceret med 54.000 ha fra 107.000 ha i 2007 til 53.000 ha i 2008 (Bilag 2, Tabel 6-3). Det vil sige, at de braklagte og udyrkede arealer i 2008 udgør 3,3% af sandjordsarealerne mod 6,7% i 2007.

Det relativt mindste fald er sket på lerjordene, hvor arealet totalt er reduceret med 16.000 ha fra 40.000 ha i 2007 til 24.000 ha i 2008. Braklagte og udyrkede arealer udgør således 2,7% af det samlede dyrkede areal på lerjordene i 2008 mod 4,5% i 2007.

For humusjorde svarer reduktionen i braklagte og udyrkede arealer på 50% til udviklingen på landsplan.

På lerjord er kornarealet øget mere end reduktionen i brakarealet. (Bilag 2, Tabel 8). På sandjorde og humusjorde er der sket en stigning i arealet med græs i omdrift og en mindre reduktion af arealet med permanent græs. Derudover er der sket en stigning i kornarealet og - som det fremgår af Bilag 2, Tabel 12 - i arealet med silomajs.

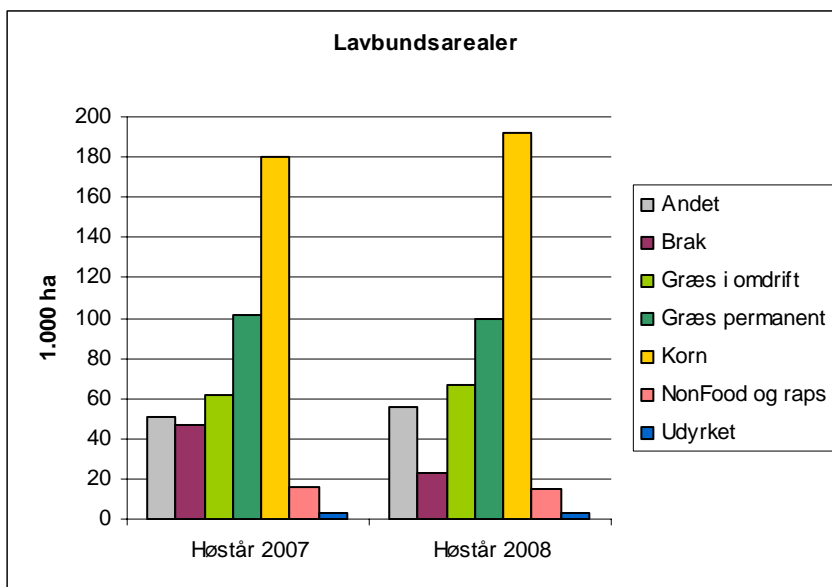


Figur 4. Det dyrkede areal opdelt på jordtyper og afgrødetype. Høstår 2007 og 2008.

### 3.2.2. Lavbundsjarde

Den relative reduktion i brakarealet er lidt større på lavbundsjarde end på højbundsjarde. Udyrkede og braklagte arealer udgør dog stadig en forholdsvis stor andel af lavbundsjordene 5% mod 3% på højbundsjarde. Samlet er arealet på lavbundsjarde faldet med 25.000 ha fra 50.000 ha i 2007 til 25.000 ha i 2008 (Figur 5 samt Bilag 2, Tabel 6-8).

På lavbundsjordene er kornarealet steget med 12.000 ha svarende til ca. halvdelen af reduktion i brakarealet. Arealet med græs i omdrift er øget med godt 5.000, mens arealet med permanent græs er reduceret med 2.000 ha.

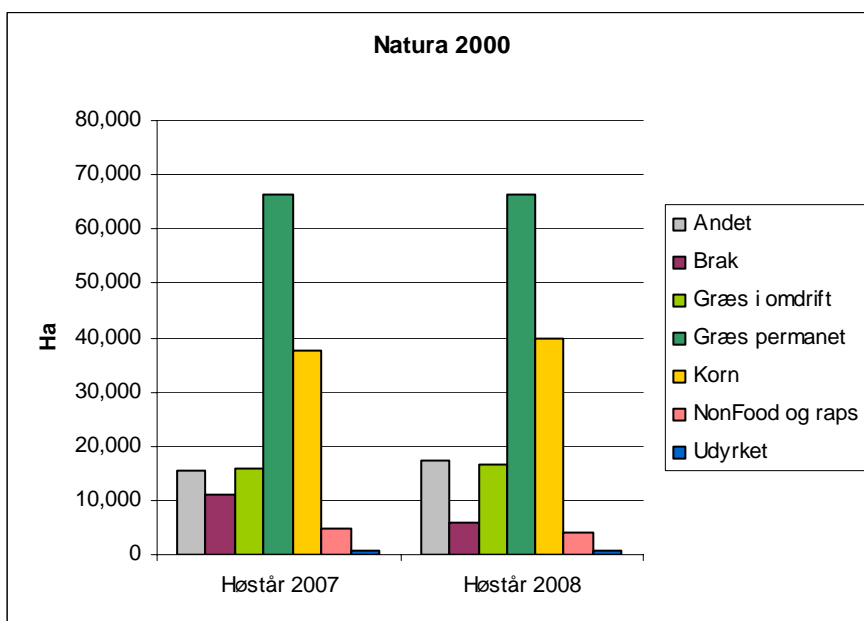


Figur 5. Det dyrkede areal i lavbundsområder opdelt på afgrødetype. Høstår 2007 og 2008.

### 3.2.3. Natura 2000 områder

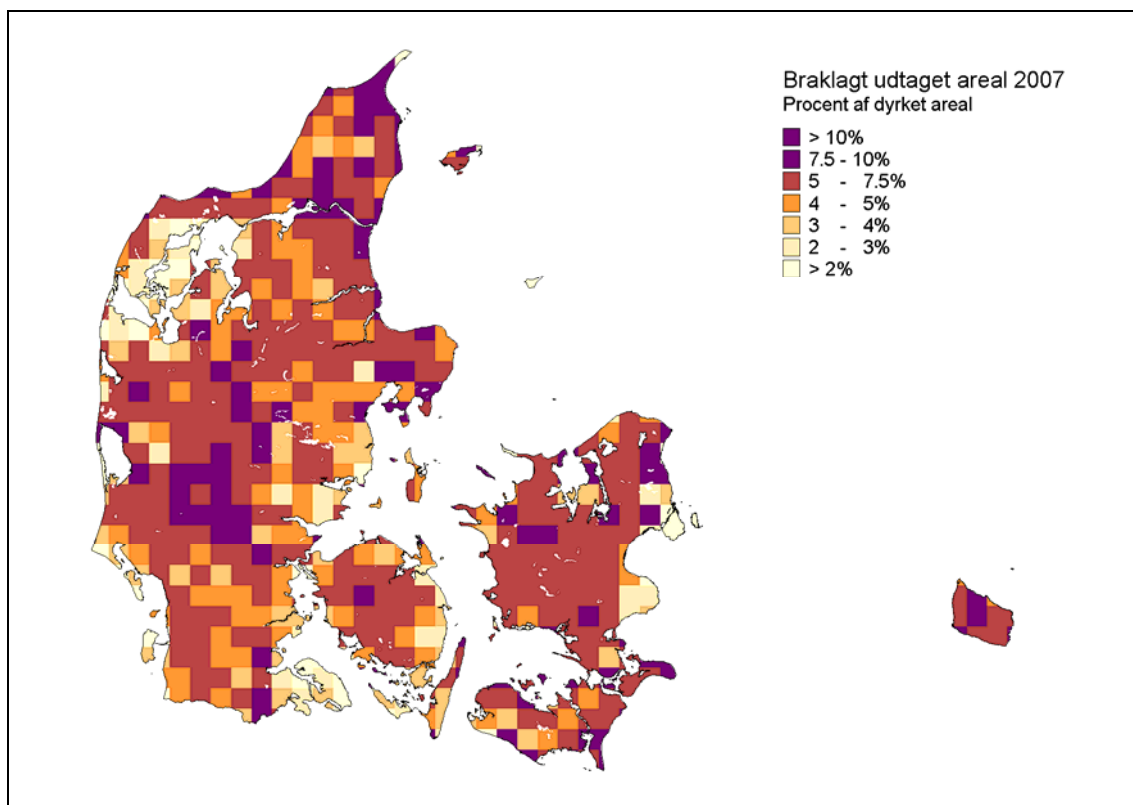
Reduktionen i brakarealet er generelt mindre i Natura2000 områderne end i andre områder. Samlet reduceredes det braklagte og udyrkede areal med 5.000 ha fra 12.000 ha i 2007 til 7.000 i 2008 (Figur 6 samt Bilag 2, Tabel 6-8). I 2008 udgør arealet 5% af det samlede areal i områderne mod 3% på landsplan.

Kornarealet i Natura2000 områderne er steget med 2.300 ha, hvad der svarer til knap halvdelen af reduktionen i brak og udyrket areal. Arealet med permanent græs i områderne er ikke ændret i perioden, mens arealet med græs i omdrift er steget med 800 ha svarende til 5%.

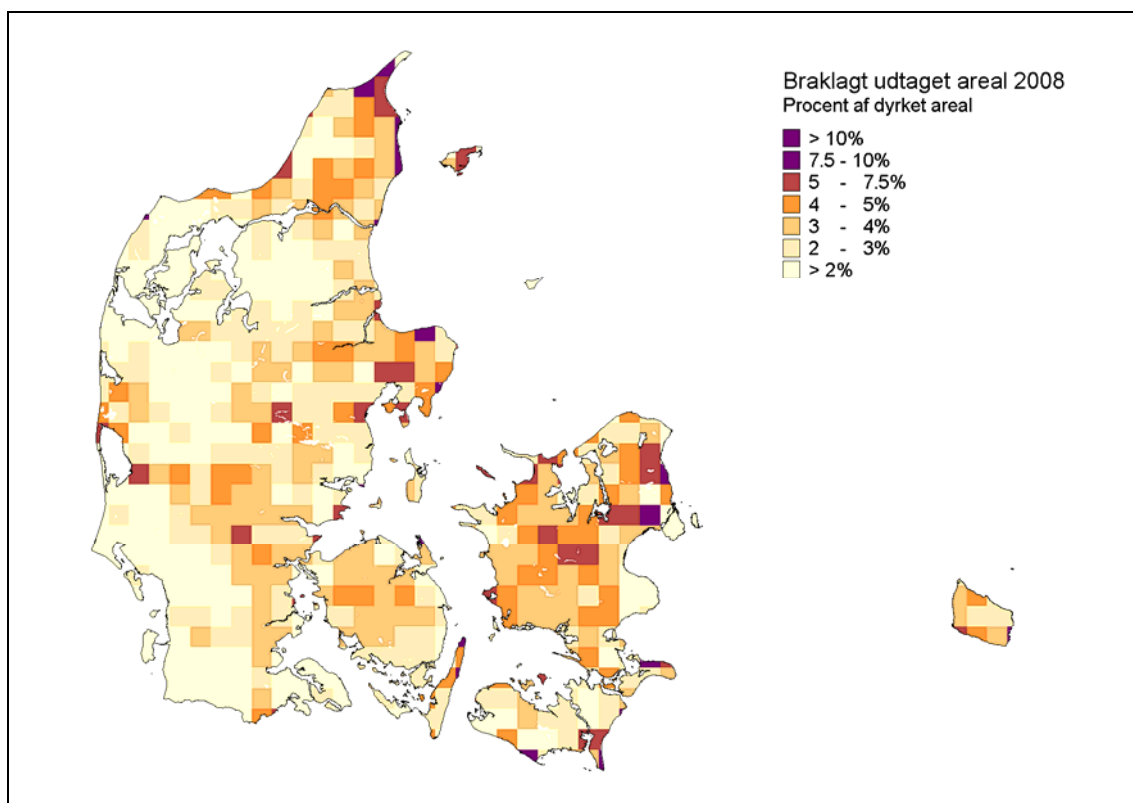


Figur 6. Det dyrkede areal i Natura 2000 områder opdelt på afgrødetyper. Høstår 2007 og 2008.

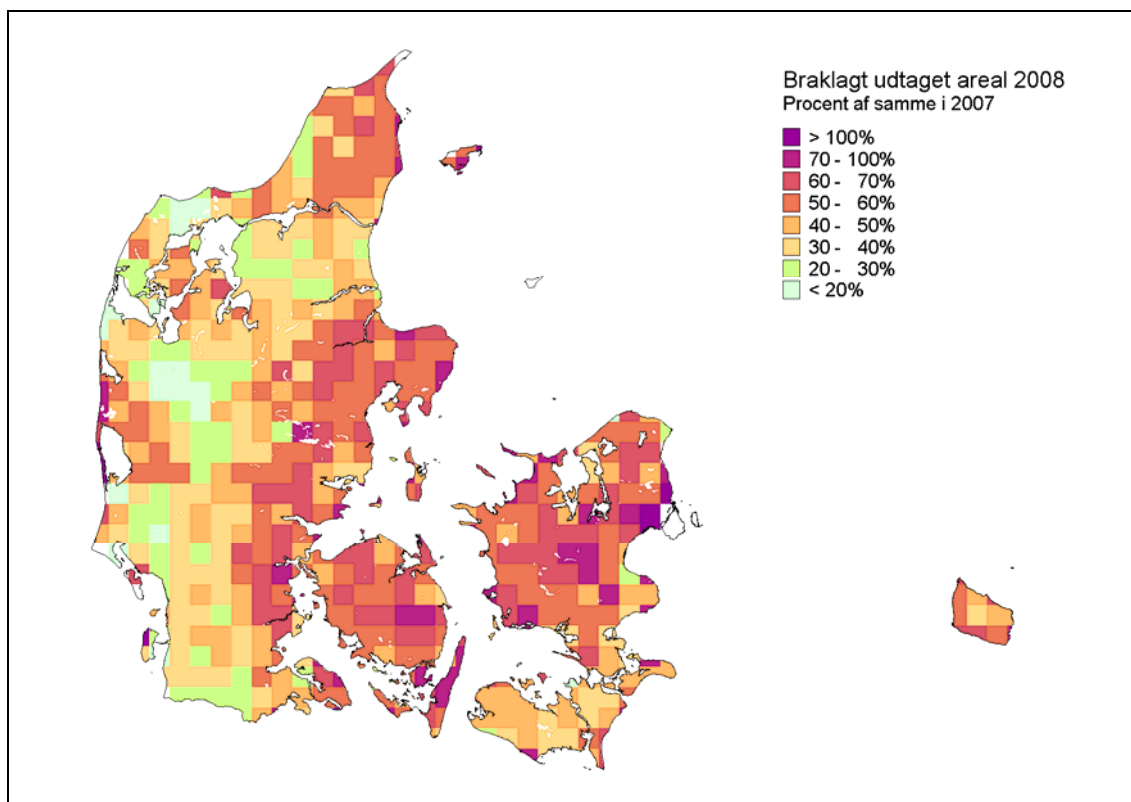
## Bilag 1. Kort - 10 km kvadratnet



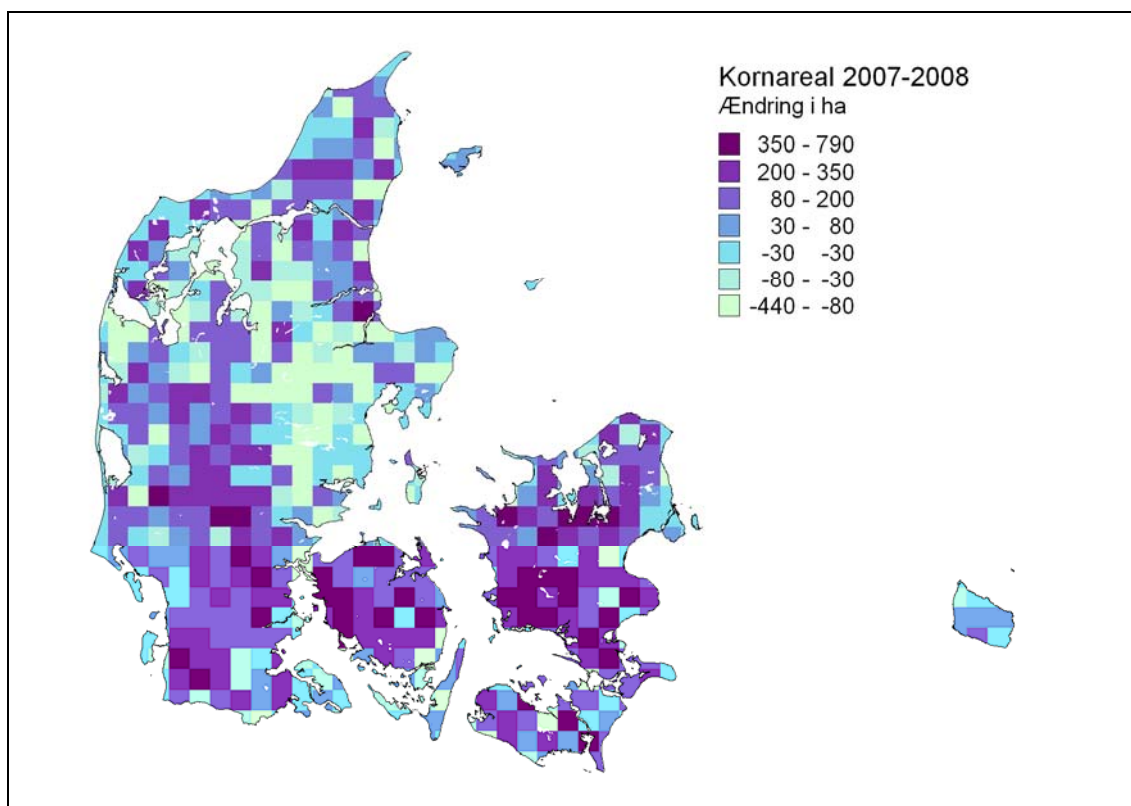
Figur 7. Braklagt udtaget areal i procent af det dyrkede areal i 2007.



Figur 8. Braklagt udtaget areal i procent af det dyrkede areal i 2008.

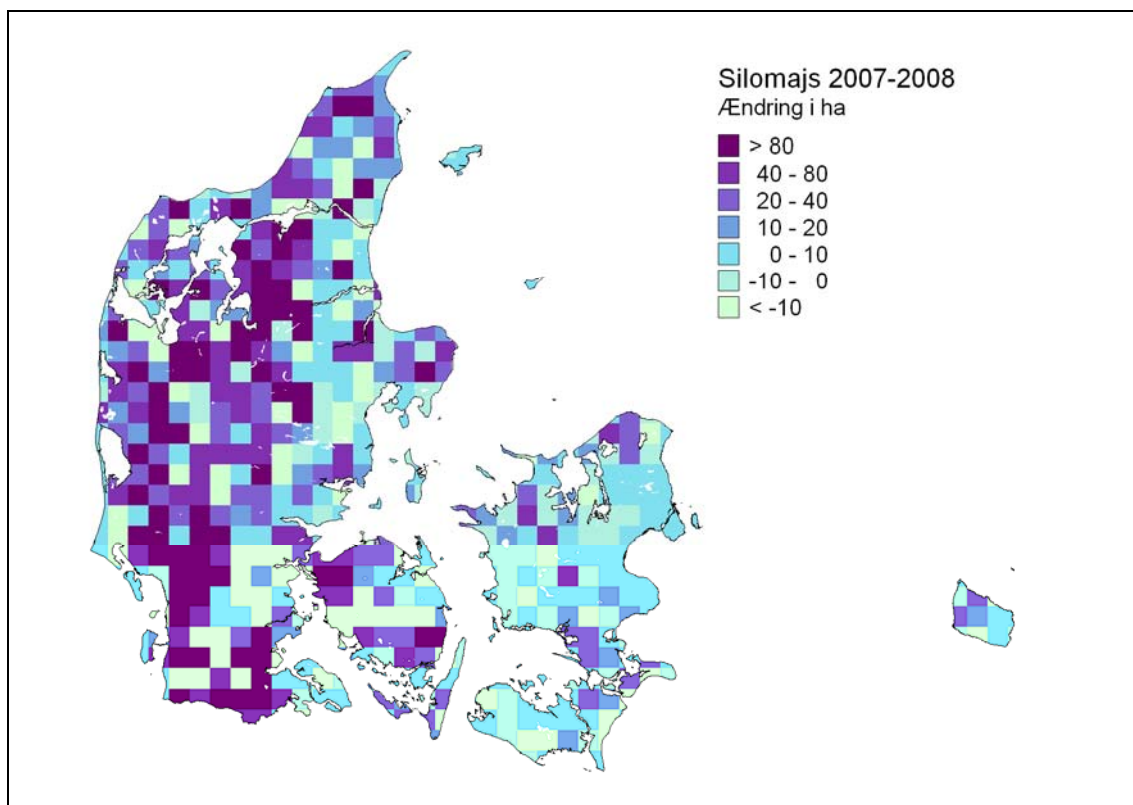


Figur 9. Braklagt udtaget areal i 2008 i procent af samme i 2007.

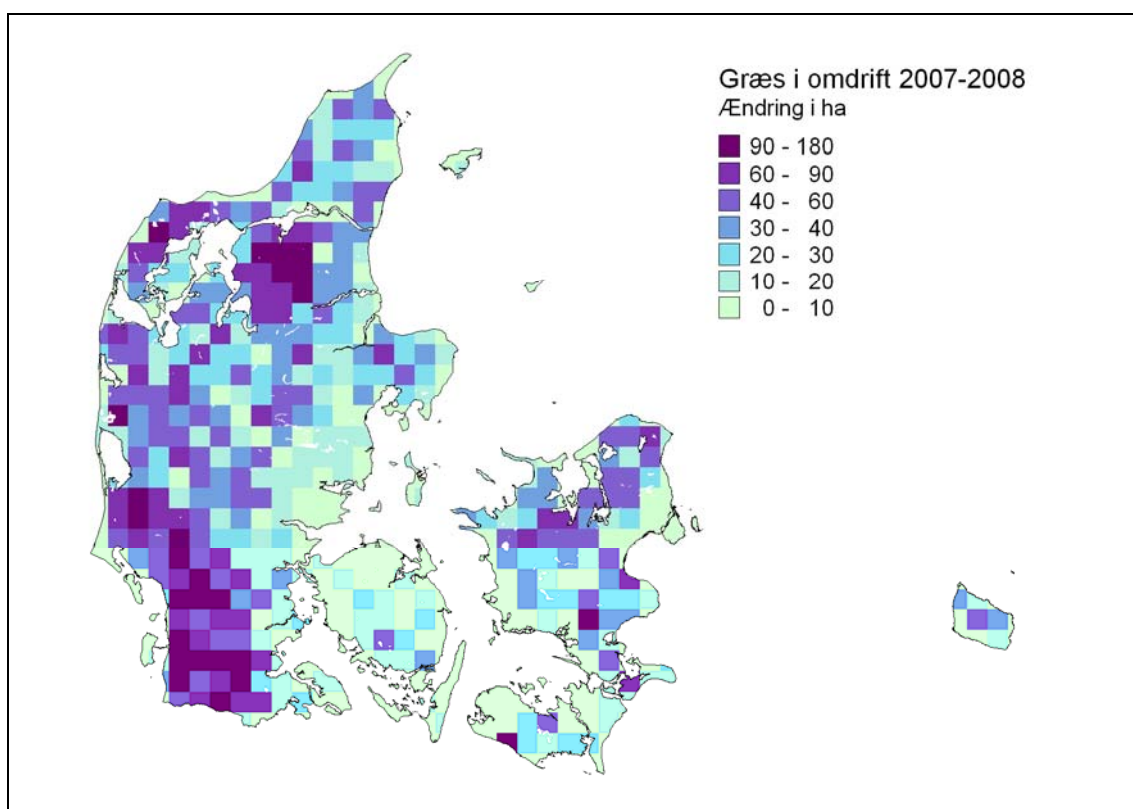


Figur 10. Ændring i kornarealet fra 2007 til 2008. (Ha pr. 10 km<sup>2</sup>)

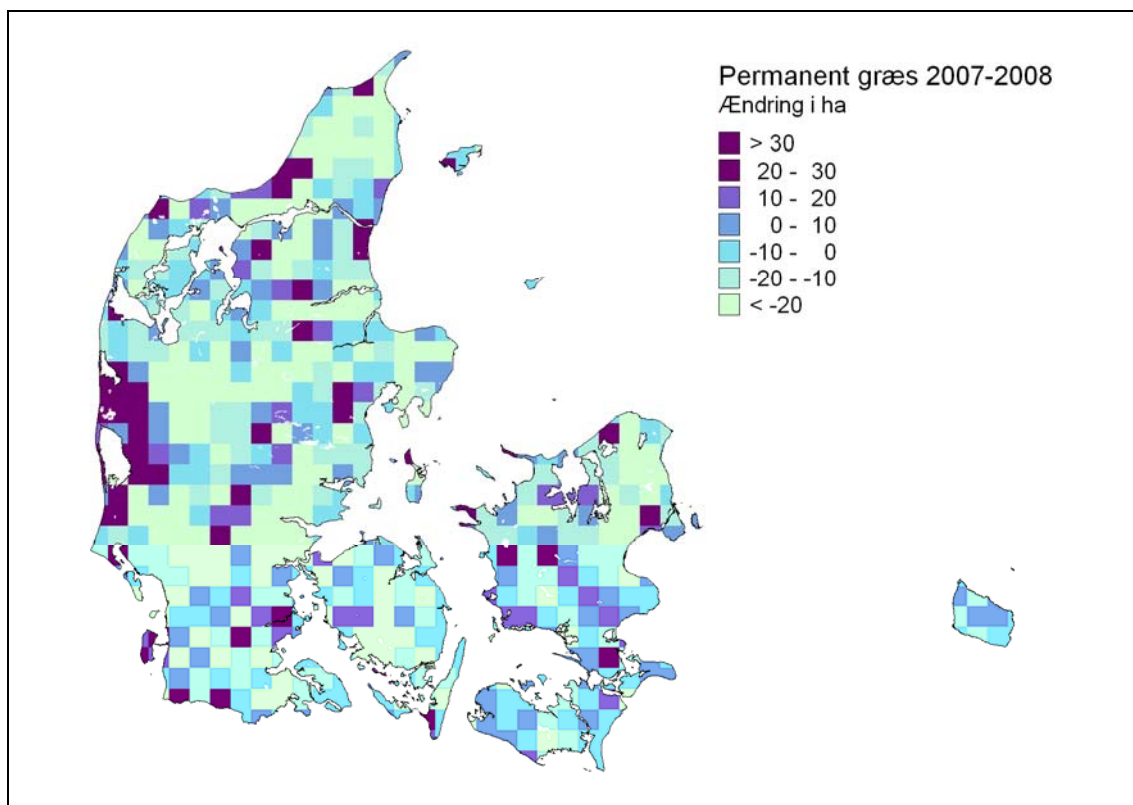




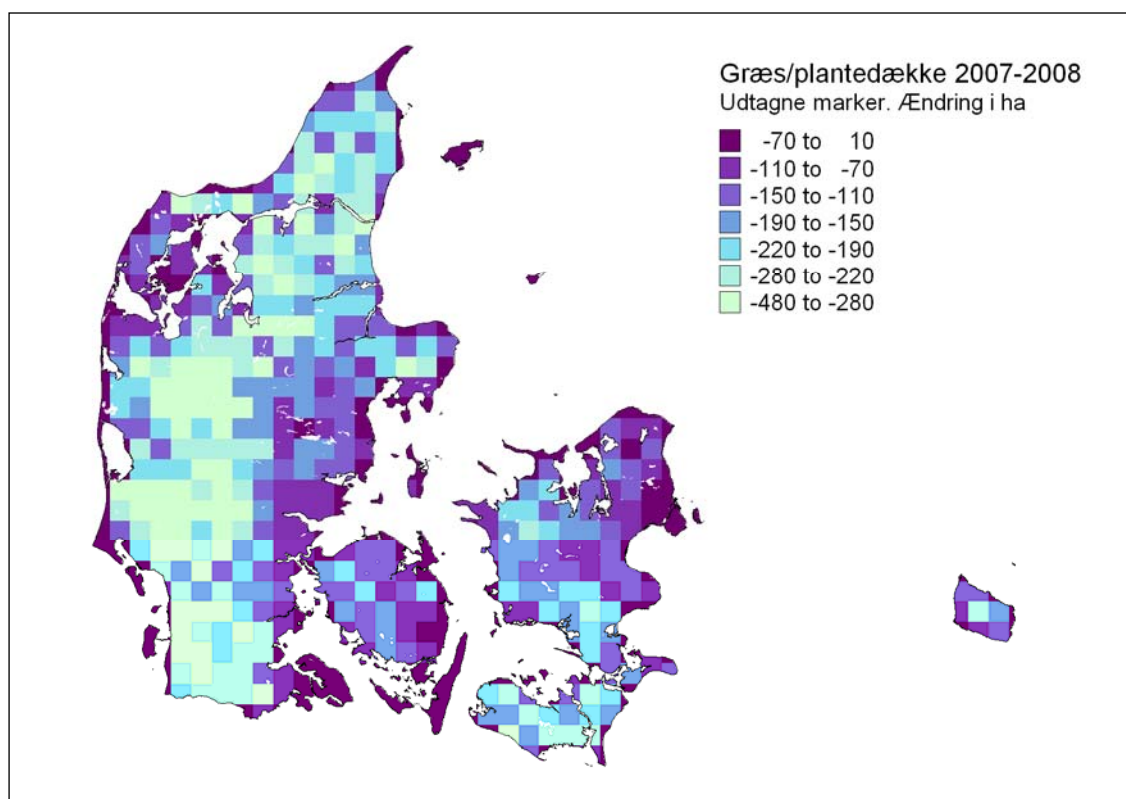
Figur 11. Ændring i arealet med silomajs fra 2007 til 2008. (Ha pr. 10 km<sup>2</sup>)



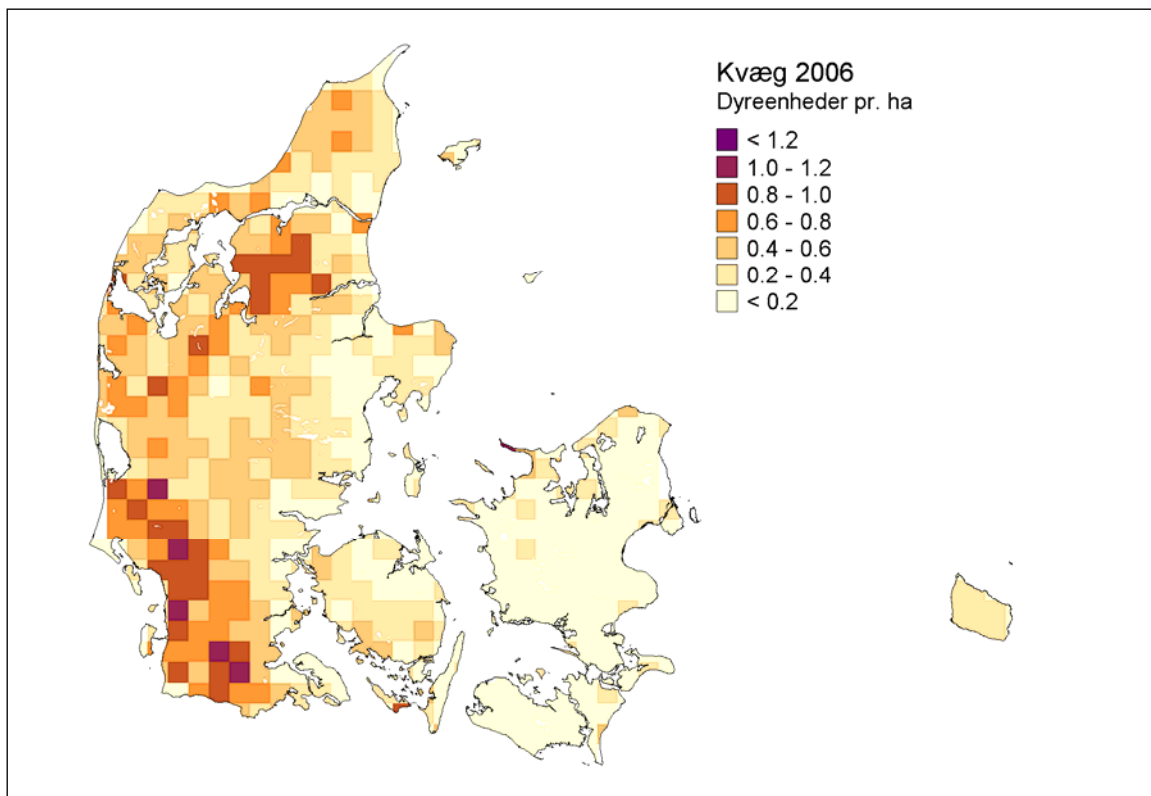
Figur 12. Ændring i arealet med græs i omdrift fra 2007 til 2008. (Ha pr. 10 km<sup>2</sup>)



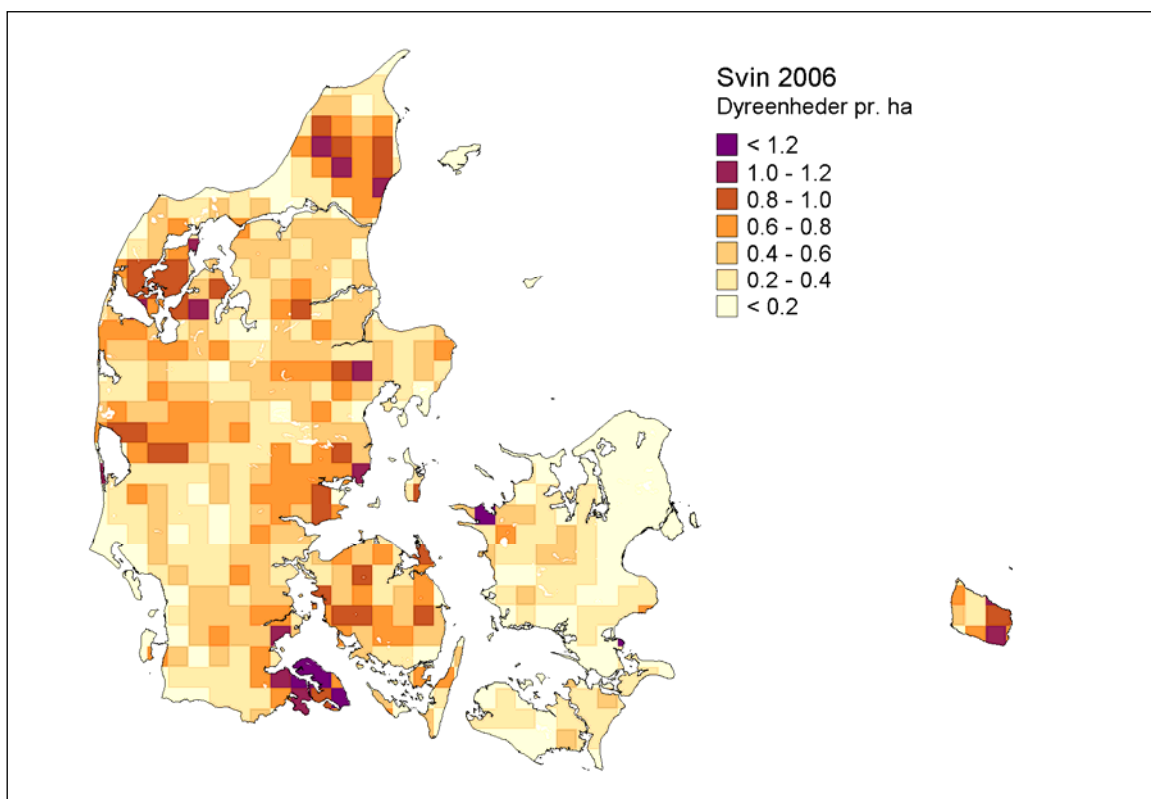
Figur 13. Ændring i arealet med permanent græs fra 2007 til 2008. (Ha pr. 10 km<sup>2</sup>)



Figur 14. Ændring i arealet med græs og plantedække på udtagne marker fra 2007 til 2008. (Ha pr. 10 km<sup>2</sup>)



**Figur 15. Dyretæthed kvæg 2006. (DE/ha dyrket areal)**



**Figur 16. Dyretæthed svin 2006. (DE/ha dyrket areal)**

## Bilag 2. Tabeller.

**Tabel 2. Identifikation af marker i 2007 og 2008**

	Braklagt og udyrket i 2007 100 ha 2007	Andet i 2007 100 ha 2007	I alt 100 ha 2007	Braklagt og udyrket i 2007 100 ha 2008	Andet i 2007 100 ha 2008	Ikke identificeret i 2007 100 ha 2008	I alt 100 ha 2008
Braklagt og udyrket i 2008	761	47	<b>808</b>	738	24	179	<b>941</b>
Andet i 2008	524	20.689	<b>21.212</b>	565	21.092	4.751	<b>26.408</b>
Ikke identificeret i 2008	496	5.021	<b>5.517</b>				
<b>2008 i alt</b>	<b>1780</b>	<b>25.757</b>	<b>27.537</b>	<b>1304</b>	<b>21.116</b>	<b>4.930</b>	<b>27.349</b>
Heraf identificeret i begge år	1.284	20.736	<b>22.021</b>				
Procent af arealet i 2007 identificeret i begge år	72,2%	80,5%	<b>80,0%</b>				

**Tabel 3. Braklagte og udyrkede arealer 2007 - anvendelse i 2008 (marker der kan genfindes i begge år)**

Anvendelse i 2008	Areal i ha	Procent af identificeret brak
Brak	67.360	52,4%
Udyrket	8.716	6,8%
Græs i omdrift	13.944	10,9%
Græs permanent	2.365	1,8%
Korn	23.289	18,1%
NonFood og raps	762	0,6%
Andet	12.009	9,3%
I alt identificeret i begge år	128.445	100%

**Tabel 4. Jordtyper**

Jord	Jordtype på kort	Teksturdefinition for jordtype	JB-nr.
Sandjord	1	Grovsandet jord	1
	2	Finsandet jord	2
	3	Grov lerblandet sandjord	3
		Fin lerblandet sandjord	4
Lerjord	4	Grov sandblandet lerjord	5
		Fin sandblandet lerjord	6
	5	Lerjord	7
	6	Svær lerjord	8
		Meget svær lerjord	9
		Siltjord	10
Humus	7	Humus	11
Andet	8	Speciel jordtype	12

**Tabel 5. Braklagte og udyrkede arealer 2007 og 2008.**

	2007				2008				Ændring	
	Dyrket/udyrdet areal	Hverken støtte eller betalingsret	Udtaget areal	I alt	Dyrket/udyrdet areal	Hverken støtte eller betalingsret	Udtaget areal	I alt	ha	pct.
	ha				ha				ha	pct.
20-årig udtagning	2.751	1.001	1.096	4.848	2.842	935	846	4.623	-225	-5%
20-årig udtagning med skov		345	71	417	4	517	69	590	173	41%
Braklagte randzoner	1	0	86	87	18	4	265	288	201	230%
Miljøgræs brugt som udtagning	578	143	99	819	458	72	95	625	-194	-24%
MVJ-udtagne arealer, der ikke er landbrugsarealer		492	54	546	31	346	35	411	-135	-25%
Skovtilplantning		3.711	3.167	6.879	53	2.728	3.566	6.346	-532	-8%
Vådområder brugt som udtagning	62	14	84	160	73	37	71	181	21	13%
Arealer med tilsagn om særlig støtte som kan anvendes som udtagning i alt	3.391	5.707	4.657	13.755	3.478	4.639	4.946	13.063	-692	-5%
Dyrkning uden brug af plantebeskyttelsesmidler					1			1	1	
Ekstensive, randzoner							1	1	1	
Nedsættelse af kvælstoftilførsel	1	2	32	34		2	2	3	-31	-90%
Sprøjtefri randzoner							0,5	0,5	0,5	
Arealer med tilsagn om særlig støtte, HVIS de anvendes som udtagning i alt	1	2	32	34	1	2	3	5	-29	-84%
Brak – olieræddike			69	69			1	1	-68	-99%
Brak i randzoner			1.826	1.826	17	7	1.335	1.359	-467	-26%
Brakmarker			140.943	140.943	635	27	61.047	61.709	-79.234	-56%
Spildfrø		5	4.717	4.722	46	3	1.903	1.952	-2.770	-59%
Vildtblanding		1	574	575	19	2	374	395	-180	-31%
Græs og plantedække på udtagne marker i alt		6	148.130	148.136	717	40	64.659	65.416	-82.720	-56%
Vildtagre i alt	1.136	57		1.193	2.162	48	197	2.407	1.214	102%
Brak i alt	4.529	5.771	152.818	163.118	6.359	4.728	69.805	80.892	-82.226	-50%
Udyrkede arealer i alt	11.786	691	7	12.484	9.632	680	1.146	11.457	-1.027	-8%
Braklagt og udyrket i alt	16.314	6.463	152.825	175.602	15.990	5.407	70.951	92.349	-83.253	-47%

(Følgende tabeller omfatter kun de arealer, der kan kobles til blokke på blokkort)

**Tabel 6. Anvendelse 2007 (1000 ha)**

	Hele landet	Lavbund		Natura 2000		Jordtype			
		Lavbund	Højbund	Natura 2000	Ikke Natura	Sandjord	Lerjord	Humus	Andet
Korn	1,443	180	1264	38	1406	800	568	54	21
Andet	428	51	377	15	413	273	128	18	9
NonFood og raps	182	15	167	5	178	95	81	5	2
Græs i omdrift	277	61	216	16	261	204	45	24	5
Græs permanent	216	102	114	66	149	120	37	41	18
Brak	163	47	116	11	152	99	38	22	5
Udyrket	12	3	9	1	12	8	2	1	1
I alt	2,723	460	2263	152	2571	1598	898	165	61

**Tabel 7. Anvendelse 2008 (1000 ha)**

	Hele landet	Lavbund		Natura 2000		Jordtype			
		Lavbund	Højbund	Natura 2000	Ikke Natura	Sandjord	Lerjord	Humus	Andet
Korn	1,494	192	1302	40	1454	823	589	59	22
Andet	432	56	377	17	415	279	122	20	10
NonFood og raps	176	15	161	4	172	98	71	4	2
Græs i omdrift	293	67	227	17	277	213	47	27	6
Græs permanent	210	100	110	66	144	117	36	40	17
Brak	81	22	58	6	75	46	22	11	2
Udyrket	11	3	8	1	11	7	2	1	0
I alt	2,698	455	2243	151	2547	1585	890	163	60

**Tabel 8. Ændring 2008 minus 2007 (100 ha)**

	Hele landet	Lavbund		Natura 2000		Jordtype			
		Lavbund	Højbund	Natura 2000	Ikke Natura	Sandjord	Lerjord	Humus	Andet
Korn	504	122	382	23	481	236	212	49	212
Andet	42	48	-6	19	22	63	-54	25	-54
NonFood og raps	-65	-2	-64	-5	-60	33	-94	-4	-94
Græs i omdrift	161	54	107	8	153	95	27	32	27
Græs permanent	-56	-20	-36	-2	-55	-23	-11	-15	-11
Brak	-822	-248	-574	-50	-773	-531	-163	-108	-163
Udyrket	-10	-2	-8	0	-10	-10	0	1	0
I alt	-247	-48	-199	-6	-241	-136	-82	-20	-82

**Tabel 9. Ændring fra 2007 til 2008 (Pct. af 2007)**

	Hele landet	Lavbund		Natura 2000		Jordtype			
		Lavbund	Højbund	Natura 2000	Ikke Natura	Sandjord	Lerjord	Humus	Andet
Korn	3%	7%	3%	6%	3%	3%	4%	9%	3%
Andet	1%	9%	0%	13%	1%	2%	-4%	14%	8%
NonFood og raps	-4%	-1%	-4%	-10%	-3%	3%	-12%	-8%	-1%
Græs i omdrift	6%	9%	5%	5%	6%	5%	6%	14%	13%
Græs permanent	-3%	-2%	-3%	0%	-4%	-2%	-3%	-4%	-4%
Brak	-50%	-53%	-50%	-46%	-51%	-54%	-43%	-50%	-45%
Udyrket	-8%	-7%	-9%	-6%	-8%	-12%	1%	7%	-24%
I alt	-1%	-1%	-1%	0%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%

**Tabel 10. Anvendelse 2007 (% af arealet)**

	Hele landet	Lavbund		Natura 2000		Jordtype			
		Lavbund	Højbund	Natura 2000	Ikke Natura	Sandjord	Lerjord	Humus	Andet
Korn	53%	39%	56%	25%	55%	50%	63%	33%	35%
Andet	16%	11%	17%	10%	16%	17%	14%	11%	15%
NonFood og raps	7%	3%	7%	3%	7%	6%	9%	3%	3%
Græs i omdrift	10%	13%	10%	11%	10%	13%	5%	15%	8%
Græs permanent	8%	22%	5%	44%	6%	7%	4%	25%	30%
Brak	6%	10%	5%	7%	6%	6%	4%	13%	7%
Udyrket	0%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	1%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

**Tabel 11. Anvendelse 2008 (% af arealet)**

	Hele landet	Lavbund		Natura 2000		Jordtype		Lavbund	
		Lavbund	Højbund	Natura 2000	Ikke Natura	Sandjord	Lerjord	Humus	Andet
Korn	55%	42%	58%	26%	57%	52%	66%	36%	37%
Andet	16%	12%	17%	11%	16%	18%	14%	12%	17%
NonFood og raps	7%	3%	7%	3%	7%	6%	8%	3%	3%
Græs i omdrift	11%	15%	10%	11%	11%	13%	5%	17%	9%
Græs permanent	8%	22%	5%	44%	6%	7%	4%	24%	29%
Brak	3%	5%	3%	4%	3%	3%	2%	7%	4%
Udyrket	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	1%	1%
Hovedtotal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

**Tabel 12. Silomajs 2007-2008 (1.000 ha)**

	Hele landet	Lavbund		Natura 2000		Jordtype			
		Lavbund	Højbund	Natura 2000	Ikke Natura	Sandjord	Lerjord	Humus	Andet
2007	144	15	129	3	141	119	19	5	0
2008	157	18	139	3	154	130	19	6	0
Ændring	13	2	10	0	13	11	1	1	0
Pct ændring	9%	16%	8%	8%	9%	9%	4%	16%	-19%

**Tabel 13. Roer til fabrik 2007-2008 (1.000 ha)**

	Hele landet	Jordtype			
		Sandjord	Lerjord	Humus	Andet
2007	38,8	5,7	32,7	0,4	0,0
2008	36,0	3,4	32,3	0,3	0,0
Ændring	-2,8	-2,3	-0,4	-0,1	0,0
Pct ændring	-7%	-40%	-1%	-21%	-21%







